

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ ЗА ПРИМЕНАТА НА РЕГУЛАТИВАТА ЗА КРЕДИТНИОТ РЕГИСТАР

Регулативата за Кредитниот регистар ги опфаќа Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 186/13 и 74/15) и Упатството за спроведување на Одлуката за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/14, 83/15 и 225/15).

- 1. Прашање: Дали по извршеното реструктурирање/продолжување на рокот на достасување, полето 11-2 „брКПС“ треба да се пополнува со старите кредитни партии и во следните месеци? Дали ако има второ реструктурирање/продолжување на рокот на достасување во месецот се пополнуваат сите стари партии од двете реструктурирања/продолжувања на рокот на достасување или само од второто?**

Доколку при реструктурирањето/продолжувањето на рокот на достасување, е одобрена кредитна партија со нов број (пример: број 1111), полето 11-2 „брКПС“ се пополнува со броевите на сите кредитни партии коишто се опфатени со тоа реструктурирање/продолжување на рокот на достасување (пример: 200, 300, 400...). Ова поле се пополнува со броевите на кредитните партии секој месец, сè до евентуалното ново реструктурирање/продолжување на рокот на достасување, кога во него ќе се внесе бројот на партијата за побарувањето коешто е претходно реструктурирано или за коешто претходно е извршено продолжување на рокот на достасување и броевите на други кредитни партии, доколку се опфатени со новото реструктурирање/продолжување на рокот на достасување (пример: 1111, 555, 666...).

Доколку во текот на еден месец настане повеќе од едно реструктурирање/продолжување на рокот на достасување, што во практика е исклучок, полето 11-2 „брКПС“ се пополнува со броевите на сите кредитни партии коишто се опфатени со сите реструктурирања/продолжувања на рокот на достасување во текот на месецот, за да се задржи континуитетот во прикажувањето на старите кредитни партии во Кредитниот регистар.

Притоа, банката треба да ги следи техничките инструкции на Народната банка на Република Македонија коишто се однесуваат на доставувањето на податоците во ова поле.

- 2. Прашање: Како се пополнува полето 12-а „износА“ во случај кога се достасани сите анuitети, кога побарувањето е тужено или кога за кредитот е одобрен грејс-период?**

Полето 12-а „износА“ се пополнува за сите кредитни изложености за кои полето 12 „типКР“ е пополнето со ознаката А. Се пополнува со износот на анuitетот утврден согласно со договорот, независно од достасаноста на кредитот (делумна или целосна),

одобрениот грејс-период, покренатата постапка за присилна наплата на кредитната изложеност, договорената динамика за отплата на ануитетот (месечна, квартална и сл.).

3. Прашање: Со кој датум треба да се пополни полето 15 „датДостГлав“ во случај на револвинг-кредити?

Полето 15 „датДостГлав“ – краен датум на достасување на изложеноста – за револвинг-кредити се пополнува со рокот на важноста на изложеноста.

4. Прашање: Дали датумот од полето 15 „датДостГлав“ може да се менува?

Во полето 15 „датДостГлав“ се внесува крајниот датум на достасување на кредитната партија, согласно со договорот и тој не би требало да се менува. Во случај на промена на датумот на достасување на кредитната изложеност, по извршеното реструктурирање или продолжување на рокот на достасување, новиот датум на достасување се внесува во полето 29-1 „новДатДост“.

5. Прашање: Дали пополнувањето на полето 15-а „датГлав“ - датум на првото достасување на главницата, се однесува на кредитна изложеност врз основа на должнички хартии од вредност?

Ова поле не се пополнува за кредитна изложеност врз основа на должнички хартии од вредност.

6. Прашање: Како се пополнува полето 24-б „КП“?

Најправилно е полето 24-б „КП“ да се пополни со ознаката (КП1), доколку наместо должникот, отплатата (делумно или целосно), ја врши друго лице коешто презело обврска за плаќање врз основа на кредитната партија врз основа на активирање на обезбедувањето (пример: жирант, потписник на меница), како и во случај кога е склучен договор за пристапување кон долг со друго лице (ознака КП2).

Но, доколку банката не е во можност да ги следи отплатите за да го пополни ова поле, тогаш, ова поле може да се пополни и во случај кога банката го активирала своето побарување од жирантот, без оглед дали е настанат прилив од жирантот или не. Ова е, исто така, индикација дека клиентот има потешкотии во плаќањето на обврските, а дека жирантот има обврска за плаќање, што е и целта заради која е воведено полето 24-б.

Истив пристап ќе се применува и за пополнувањето на ознаката (КП2).

Доколку намирувањето на обврските, делумно или целосно, го вршат и жирантите и други лица врз основа на склучен договор за пристапување кон долгот, во тој случај ова поле се пополнува со комбинација од двете ознаки (КП1) и (КП2), односно со користење на

ознаката (КП1и2), согласно со насоките содржани во техничките инструкции на Народната банка на Република Македонија.

Ова поле не се пополнува кога отплатите ги врши кокредитобарателот.

Ознаката во ова поле ќе се ажурира секој месец и ќе се однесува на податоците за намиравањето на обврските во месецот за кој се известува.

7. Прашање: Како треба да се пополни полето 27-1 „Р/П“ доколку станува збор за промена на кредитната изложеност врз основа на еден кредитен производ во друг, или доколку се зголеми износот на кредитната изложеност врз основа на користење на одреден кредитен производ?

Доколку се изврши промена на кредитниот производ (пример: доколку се замени кредитна изложеност врз основа на кредитна картичка со кредитна изложеност врз основа на потрошувачки кредит), при што се менуваат договорните услови согласно со интерните акти на банката, полето 27-1 „Р/П“ се пополнува со (Р) доколку промената е поради влошена финансиска состојба на клиентот, или (П) во случај на продолжување на рокот на достасување. Доколку не се исполнети овие два услова, ова поле не се пополнува.

8. Прашање: Која ознака треба да се користи при пополнувањето на полето 41-1 „усогласена ДП“, во случај кога одреден клиент ги исполнува условите за нето-извозник и истовремено, цената на неговиот доминантен производ зависи од движењата на цената на тој производ на светските берзи?

Во овој случај, банката треба да ја користи ознаката Д1 - нето-извозници.

9. Прашање: За кој вид побарувања од Република Македонија треба да се применува шифрата за видот на обезбедувањето 018?

Шифрата за видот на обезбедувањето 018 - Залог на побарувања од Република Македонија, се пополнува кога станува збор за залог на побарувања од централната влада и јавните институции во Република Македонија, коишто согласно со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот имаат третман на централна влада.

10. Прашање: Дали треба да се користат шифрите за видот на обезбедувањето за кредитни изложености настанати врз основа на репо-транзакции?

Шифрите за видот на обезбедувањето треба да се пополнуваат при пријавувањето на изложеностите врз основа на репо-транзакциите.

11. Прашање: Дали за отпишаните побарувања согласно со Законот за еднократно отпишување на долговите на граѓаните („Службен весник на Република Македонија“ бр. 112/14) треба да се доставуваат податоци до Кредитниот регистар?

За отпишаните побарувања, согласно со Законот за еднократно отпишување на долговите на граѓаните, не треба да се доставуваат податоци до Кредитниот регистар.

12. Прашање: Дали треба да се доставуваат податоци до Кредитниот регистар за отпишаните побарувања врз основа на правосилна судска одлука во случаите кога банката погрешно побарува одреден износ?

Банката треба да ги пријави во Кредитниот регистар сите случаи на отпис коишто се релевантни за оценување на кредитната способност на клиентот, односно коишто ја одразуваат кредитната способност на клиентот (пример, отпишани побарувања затоа што нема од што да се наплати од должникот, застарено побарување итн.). Само во исклучителни случаи кога банката нема право на одредено побарување, односно погрешно побарува одреден износ, таа може да не го пријави отпишаното побарување во Кредитниот регистар. Банката би требало да го регулира постапувањето во ваквите случаи во своите интерни акти. Исто така, во овие случаи, доколку се исполнети условите за коригирање на погрешните податоци од точката 7 став 3 од Одлуката, банката или штедилницата е должна соодветно да ги коригира погрешните податоци согласно со одредбите од точките 8-а и 8-б од Одлуката.

13. Прашање: Дали за отпишаните побарувања согласно со точката 41 став 2 од Одлуката за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/13, 157/13 и 223/15) треба да се доставуваат податоци до Кредитниот регистар?

Податоците за отписите направени согласно со точката 41 став 2 од Одлуката за управување со кредитниот ризик, соодветно се внесуваат во полињата 46 „ГлавницаОП (3)“, 47 „КаматаОП (4)“ и 48 „дрПобарОП (5)“.